

REPRODUKTIV YOSHDAGI AYOLLARDA VARIKOZ KASALLIGINING HOMILADORLIK VA TUG‘RUQ NATIJALARIGA TA’SIRI: KLINIK VA STATISTIK TAHLIL

Ismatullayeva Mavsuma Qudratillo Qizi

AGMI 1-kurs magistranti

Ilmiy rahbar: Phd. NABIYEVA D.Y.

Annotatsiya. Mazkur maqolada varikoz kasalligi mavjud ayollarda homiladorlik, tug‘ruq va tug‘ruqdan keyingi davr asoratlarning uchrash chastotasi tahlil qilindi. Tadqiqot Paxtaobod tumani misolida 20 nafar reproduktiv yoshdagi ayollar ishtirokida olib borildi. Natijalarga ko‘ra, homiladorlikning asoratli kechishi 60% hollarda kuzatildi. Tug‘ruq jarayonida asoratlar 35% ni, tug‘ruqdan keyingi davrda esa 30% ni tashkil etdi. Eng ko‘p uchragan asoratlar sifatida gestozi, anemiya, tug‘ruq faoliyatining sustligi va tromboflebit qayd etildi. Olingan natijalar varikoz kasalligining muhim perinatal xavf omili ekanligini tasdiqlaydi.

Kalit so‘zlar: varikoz kasalligi, homiladorlik, tug‘ruq, postpartum davr, asoratlar

REPRODUCTIVE-AGE WOMEN WITH VARICOSE VEINS: THE IMPACT ON PREGNANCY AND LABOR OUTCOMES — A CLINICAL AND STATISTICAL ANALYSIS

Ismatullayeva Mavsuma Qudratillo qizi

Master’s Student, 1st Year

Andijan State Medical Institute (ASMI)

Scientific Supervisor: PhD Nabiyeva D.Y.

Abstract. This article analyzes the frequency of complications during pregnancy, labor, and the postpartum period in women with varicose veins. The study was conducted in the Paxtaobod district and included 20 women of reproductive age. The results showed that complicated pregnancy occurred in 60% of cases. Intrapartum complications were observed in 35% of women, while postpartum complications were detected in 30% of cases. The most common complications included preeclampsia, anemia, weak labor activity, and thrombophlebitis. The findings confirm that varicose veins are a significant risk factor for adverse perinatal outcomes.

Keywords: varicose veins, pregnancy, labor, postpartum period, complications

Kirish .Varikoz kasalligi reproduktiv yoshdagi ayollar orasida keng tarqalgan patologiyalardan biri hisoblanadi. Homiladorlik davrida gormonal o'zgarishlar, qon hajmining ortishi va vena devorining tonusi pasayishi natijasida ushbu kasallik yanada kuchayadi. Natijada venoz dimlanish, tromboz xavfi va gemodinamik buzilishlar yuzaga keladi.

Varikoz kasalligi nafaqat ayolning umumiy holatiga, balki homila rivojlanishi va tug'ruq jarayoniga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, tug'ruq vaqtida qon ketish, tug'ruq faoliyatining sustligi va postpartum davrda trombotik asoratlarning rivojlanishi ehtimoli ortadi.

Hududiy sharoitlarda ushbu muammoning o'rganilishi klinik amaliyot uchun muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot maqsadi. Varikoz kasalligi mavjud ayollarda homiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi asoratlarning uchrash chastotasi hamda klinik xususiyatlarini baholash.

Materiallar va usullar. Tadqiqot Paxtaobod tumani tug'ruq kompleksida o'tkazildi.

- Tadqiqot turi: retrospektiv va qisman prospektiv
- Ishtirokchilar: 20 nafar homilador ayol
- Yosh: 22–38 yosh
- Tanlash mezonlari: varikoz kasalligi mavjudligi

Baholangan ko'rsatkichlar:

- Homiladorlik kechishi
- Tug'ruq turi
- Intrapartum va postpartum asoratlari

Statistik tahlil foiz (%) ko'rsatkichlarda amalga oshirildi.

Natijalar. O'tkazilgan klinik kuzatuv va statistik tahlil natijalari varikoz kasalligi mavjud ayollarda homiladorlik va tug'ruq jarayonining o'ziga xos xususiyatlarini aniqlash imkonini berdi. Tadqiqotga jalb etilgan 20 nafar ayolning umumiy klinik holati tahlil qilinganda, ularning 8 nafari (40%) da homiladorlik fiziologik kechgan bo'lsa, qolgan 12 nafarida (60%) turli darajadagi asoratlari qayd etildi.

Asoratlarning tarkibida eng ko'p uchragan holatlar gestoz (25%), anemiya (20%) hamda pastki ekstremitalarda og'riq va shish sindromining kuchayishi (15%) bo'ldi. Shu bilan birga, ayrim bemorlarda bir nechta patologik holatlar kombinatsiyada uchragani kuzatildi, bu esa varikoz kasalligining tizimli ta'sirga ega ekanligini ko'rsatadi.

Tug'ruq natijalarini baholashda aniqlanishicha, ayollarning aksariyatida — 14 nafarida (70%) tug'ruq tabiiy yo'l bilan amalga oshirilgan. Biroq 6 nafar (30%) ayolda kesarcha kesish operatsiyasi bajarilgan bo'lib, bunda asosiy ko'rsatkichlar sifatida

homila gipoksiyasi, og'ir varikoz shakllari hamda tug'ruq faoliyatining yetarli emasligi qayd etildi.

Tug'ruq jarayonining o'zi ham qator hollarda asoratlar bilan kechdi. Xususan, 7 nafar ayolda (35%) intrapartum asoratlar kuzatilib, ular orasida tug'ruq faoliyatining sustligi (15%), qon ketish (10%) va yumshoq to'qimalar yirtilishlari (10%) ustunlik qildi. Ushbu holatlar venoz qon aylanishining buzilishi va to'qimalarning elastik xususiyatlari pasayishi bilan izohlanadi.

Tug'ruqdan keyingi davr tahlili shuni ko'rsatdiki, 6 nafar ayolda (30%) postpartum asoratlar rivojlangan. Eng ko'p uchragan holat tromboflebit bo'lib, u 3 nafar ayolda (15%) aniqlangan. Bundan tashqari, bachadon involyutsiyasining sustligi (10%) va infeksiyon asoratlar (5%) ham qayd etildi. Ayrim hollarda bu asoratlar kechikkan davrda namoyon bo'lib, qo'shimcha davolash choralarini talab qildi.

Shunday qilib, olingan natijalar varikoz kasalligi mavjud ayollarda nafaqat homiladorlik, balki tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davrda ham asoratlar rivojlanish ehtimoli yuqori ekanligini aniq ko'rsatdi.

Muhokama. Olingan natijalar varikoz kasalligining homiladorlik va tug'ruq jarayoniga sezilarli ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Ayniqsa, 60% hollarda homiladorlikning asoratli kechishi ushbu patologiyaning klinik ahamiyatini ko'rsatadi.

Tug'ruq va postpartum davrda aniqlangan asoratlar venoz qon aylanishining buzilishi bilan izohlanadi. Trombotik asoratlarning yuqori darajada uchrashi profilaktika choralarini kuchaytirishni talab qiladi.

Natijalar boshqa ilmiy manbalar bilan mos keladi va hududiy xususiyatlarni hisobga olish zarurligini ko'rsatadi.

Xulosa. O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, varikoz kasalligi reproduktiv yoshdagi ayollarda homiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davr kechishiga sezilarli darajada salbiy ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotga jalb qilingan ayollarning 60% ida homiladorlik asoratlar bilan kechgani ushbu patologiyaning klinik ahamiyati yuqori ekanligini tasdiqlaydi. Ayniqsa, gestoza, anemiya va pastki ekstremitalarda shish sindromining kuchayishi eng ko'p uchragan holatlar sifatida qayd etildi.

Tug'ruq jarayonida kuzatilgan 35% asoratlar, jumladan tug'ruq faoliyatining sustligi, qon ketish va yumshoq to'qimalar yirtilishlari varikoz kasalligining gemodinamik buzilishlar bilan bog'liqligini ko'rsatadi. Bundan tashqari, kesarcha kesishlar ulushining 30% ni tashkil etishi ham ushbu guruh ayollarida obstetrik xavf darajasi yuqoriligini ifodalaydi.

Postpartum davrda 30% ayollarda asoratlarning aniqlanishi, xususan tromboflebit, bachadon involyutsiyasining sustligi va infeksiyon jarayonlar varikoz

kasalligida venoz dimlanish va trombogenez mexanizmlarining faollashuvi bilan izohlanadi. Bu esa mazkur bemorlar guruhini yuqori xavf toifasiga kiritish zarurligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, olingan natijalar varikoz kasalligining perinatal davrda muhim xavf omillaridan biri ekanligini isbotlaydi hamda bunday ayollarni homiladorlikning ilk bosqichlaridan boshlab individual yondashuv asosida kuzatish, profilaktik choralarni o'z vaqtida qo'llash va tug'ruqni optimal taktika asosida olib borish zarurligini asoslaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar (References)

1. Савельев В.С. Флебология. – Москва: Медицина, 2019.
2. Акушерство: национальное руководство / под ред. Савельевой Г.М. – Москва, 2021.
3. Cunningham F.G. et al. Williams Obstetrics. – 26th ed. – New York, 2022.
4. Bergan J.J. Venous Disorders: Clinical Practice. – London, 2020.
5. WHO. Maternal Health and Pregnancy Complications. – Geneva, 2021.
6. NICE Guidelines. Varicose veins in pregnancy. – UK, 2023.
7. Российское общество акушеров-гинекологов. Клинические рекомендации, 2022.
8. Goldman M.P. Sclerotherapy and Vein Treatment. – 2020.